

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ก. ผลการทดสอบและวางแผนการสอนวิเคราะห์แผนการสอนภาษาไทย

จากการทดสอบวิเคราะห์แผนการสอนพบว่า แนวทางที่กานเย (Gagné) ให้อย่างกว้าง ๆ นั้น ยังไม่เพียงพอที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์แผนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัว ดังนั้น ในระหว่างที่ทำการวิเคราะห์แผนการสอนดังกล่าว ผู้วิจัยจึงพยายามจับหลักว่า การเรียนรู้ภาษาไทยลักษณะใด และวิธีใดควรจะถูกจัดเข้าไว้ตามประเภท (Category) ของแบบความรู้อะไรที่กานเย (Gagné) ได้วางไว้ และได้สร้างเป็นเกณฑ์เฉพาะสำหรับการวิเคราะห์แผนการสอนภาษาไทย ดังนั้นผลที่ได้จากการทดสอบวิเคราะห์จึงแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ผลการทดสอบวิเคราะห์ 4 แผน (ดูรายละเอียดในตารางภาคผนวกหน้า ๕4) โดยใช้เกณฑ์การประเมินหาคุณภาพของกานเย (Gagné) และของผู้วิจัยดังนี้

ค่า P.M.	ตั้งแต่	1 - 4	แสดงถึงคุณภาพต่ำ
ค่า P.M.	ตั้งแต่	4.1 - 6	แสดงถึงคุณภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ
ค่า P.M.	ตั้งแต่	6.1 - 8	แสดงถึงคุณภาพปานกลาง
ค่า P.M.	ตั้งแต่	8.1 - 10	แสดงถึงคุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
ค่า P.M.	ตั้งแต่	10.1 - 18	แสดงถึงคุณภาพสูง

ปรากฏผลการวิเคราะห์ทั้ง 4 แผนดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แผนการสอนบทเรียนที่ 1 ใค้ค่า P.M. 7.10

แสดงถึงคุณภาพปานกลาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แผนการสอนบทเรียนที่ 20 ใค้ค่า P.M 6.17
แสดงถึง คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คู่มือการสอนบทเรียนที่ 1 ใค้ค่า P.M 7.64
แสดงถึงคุณภาพปานกลาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คู่มือการสอนบทเรียนที่ 16 ใค้ค่า P.M 6.62
แสดงถึงคุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง ✓

2. ผลการสร้างเกณฑ์การวิเคราะห์แผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
และ 2

แบบการเรียนรู้ของกานเย (Gagne) ที่ผู้วิจัยถือเป็นหลักในการวิเคราะห์
มีดังนี้

1. ความรู้แบบลูกโซ่ ครูที่มุ่งสอนให้ผู้เรียนได้มีความรู้แบบนี้ จะมุ่งสอน
ให้ผู้เรียนรู้อะไรเป็นลำดับขั้นต่อเนื่องไป
2. ความรู้แบบเชื่อมโยง โดยใช้คำพูด ครูที่มุ่งสอนให้ผู้เรียนได้รับความรู้
แบบนี้ จะมุ่งสอนให้ผู้เรียนรู้อะไรเป็นลำดับขั้น และอธิบายเชื่อมโยงด้วยคำพูดได้
3. ความรู้แบบผสมผสาน ครูจะมุ่งสอนให้ผู้เรียนสามารถผสมผสานสิ่งที่
เคยเรียนมาได้
4. ความรู้แบบแนวคิด ผู้เรียนที่ได้รับความรู้แบบนี้ จะเข้าใจในสิ่งที่
เรียนคือพอที่จะเห็นและสามารถจับหัวใจสำคัญของเรื่องที่เรียนได้ถูกต้อง
5. ความรู้แบบหลักการ ผู้เรียนที่ได้ความรู้ขั้นนี้ จะสามารถผสมผสานแนวคิด
หลาย ๆ แนวคิดเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดเป็นหลักการใหญ่ ๆ ได้
6. ความรู้แบบแก้ปัญหา ผู้เรียนที่ได้ความรู้ขั้นนี้ จะสามารถใช้ความรู้
ที่ได้มาใช้แก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากหลักการดังกล่าวมีลักษณะที่กว้างและไม่ชัดเจนเพียงพอ ที่จะนำมาใช้พิจารณา วิเคราะห์แผนการสอนภาษาไทย ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัว ผู้วิจัยจึงได้สร้างเกณฑ์เพิ่มเติมในรายละเอียด เพื่อใช้ในการวิเคราะห์แผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ หนึ่งและ สอง โดยเฉพาะเท่านั้น เกณฑ์ดังกล่าวมีดังนี้

- 2.1 ถ้ากิจกรรมมีลักษณะ เป็นการฝึกให้ทำตามตัวอย่าง โดยครูมีตัวอย่างให้ก่อนแล้วให้นักเรียนทำตาม กิจกรรมแบบนี้ถือว่าเป็นแบบความรู้แบบลูกโซ่
- 2.2 ถ้ากิจกรรมมีลักษณะ เป็นการฝึกให้ทำตามตัวอย่าง ซึ่งตัวอย่างนั้นมีลักษณะ เป็นการเชื่อมโยงหลายๆ เรื่อง เข้าด้วยกัน แล้วให้นักเรียนฝึกทำตามเริ่มลำดับขั้นตอน โดยใช้คำพูด กิจกรรมแบบนี้ถือว่าเป็นแบบความรู้แบบเชื่อมโยง
- 2.3 ถ้ากิจกรรมมีลักษณะ เป็นโจทย์คำถาม หรือปัญหาที่ให้นักเรียนทำเองโดยไม่มีตัวอย่างให้ และกระบวนการเรียนการสอนเน้นมุ่งให้นักเรียนต้องประมวลความรู้และประสบการณ์ที่เรียนรู้มา กลับกรองเป็นคำตอบ โดยการอ่านเขียนและพูดออกมาเอง กิจกรรมแบบนี้ถือว่าเป็นแบบความรู้แบบผสมผสาน
- 2.4 ถ้ากิจกรรมมีลักษณะ เป็นการให้นักเรียนตีบท อธิบายหรือสรุปหัวใจสำคัญของเรื่องที่เรียนหรือเป็นแนวความคิดแก่ผู้เรียน ที่จะนำไปขยายความคิดต่อไปอย่างอิสระ กิจกรรมแบบนี้ถือว่าเป็นแบบความรู้แบบแนวคิด
- 2.5 ถ้ากิจกรรมมีลักษณะ เป็นการให้นักเรียนแยกข้อ อธิบาย หรือสร้างหลักเกณฑ์ หรือทฤษฎีต่างๆ ได้ รวมถึงความรู้แบบจิตพิสัย (Affective Domain) เช่น ความสนใจ มารยาท ในการฟัง การพูด นิยรักการอ่าน ฯลฯ ให้ถือว่าเป็นกิจกรรมแบบนี้เป็นแบบความรู้แบบหลักการ
- 2.6 ถ้ากิจกรรมมีลักษณะ เป็นการใช้ความรู้ความเข้าใจ แนวคิด หรือหลักการ กฎเกณฑ์ หรือทฤษฎีต่างๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่างๆ ให้ถือว่าเป็นแบบความรู้แบบแก้ปัญหา

ข. ผลการวิเคราะห์หาคุณภาพแผนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ในแผนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นี้ได้วิเคราะห์องค์ประกอบทั้ง 3 รวม 58 แผน และแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นแผนเตรียมความพร้อมซึ่งมี 18 แผน และส่วนที่ 2 เป็นแผนที่ใช้ควบคู่กับคู่มือหนังสือเรียนรวม 40 แผน ผลการวิเคราะห์แต่ละแผนดูได้จากตารางที่ 2 ส่วนรายละเอียดการวิเคราะห์ไทเลอร์ ลูฟ ลงในตารางปูยแซนส์ดูได้จากภาคผนวก ข. หน้า 98

1. คุณภาพของแผนการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รวม 58 แผน ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 คุณภาพแผนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รวม 58 แผน

แผนที่	ค่า P.M.	ระดับคุณภาพ
แผนเตรียม ความพร้อม		
1	4.43	คุณภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ
2	5.77	คุณภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ
3	6.00	คุณภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ
4	5.11	คุณภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ
5	4.26	คุณภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ
6	5.04	คุณภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ
7	5.81	คุณภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ
8	3.87	คุณภาพต่ำ
9	4.68	คุณภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ
10	4.55	คุณภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ
11	4.90	คุณภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ
12	6.11	คุณภาพปานกลาง
13	5.40	คุณภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ
14	6.20	คุณภาพปานกลาง
15	6.81	คุณภาพปานกลาง
16	6.10	คุณภาพปานกลาง
17	7.90	คุณภาพปานกลาง
18	6.86	คุณภาพปานกลาง
รวม 18 แผน	5.62	คุณภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

แผนที่	ค่า P.M.	ระดับคุณภาพ
1	7.12	คุณภาพปานกลาง
2	6.55	คุณภาพปานกลาง
3	7.29	คุณภาพปานกลาง
4	6.84	คุณภาพปานกลาง
5	6.84	คุณภาพปานกลาง
6	5.70	คุณภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ
7	7.04	คุณภาพปานกลาง
8	6.56	คุณภาพปานกลาง
9	7.42	คุณภาพปานกลาง
10	7.61	คุณภาพปานกลาง
11	6.77	คุณภาพปานกลาง
12	6.64	คุณภาพปานกลาง
13	7.05	คุณภาพปานกลาง
13	7.72	คุณภาพปานกลาง
15	7.07	คุณภาพปานกลาง
16	7.55	คุณภาพปานกลาง
17	7.20	คุณภาพปานกลาง
18	7.80	คุณภาพปานกลาง
19	7.30	คุณภาพปานกลาง
20	8.17	คุณภาพปานกลาง
21	7.09	คุณภาพปานกลาง

ตารางที่ 2

(ต่อ)

แผนที่	ค่า P.M.	ระดับคุณภาพ
22	7.54	คุณภาพปานกลาง
23	7.70	คุณภาพปานกลาง
24	7.47	คุณภาพปานกลาง
25	7.42	คุณภาพปานกลาง
26	7.69	คุณภาพปานกลาง
27	8.02	คุณภาพปานกลาง
28	7.90	คุณภาพปานกลาง
29	7.02	คุณภาพปานกลาง
30	7.02	คุณภาพปานกลาง
31	6.55	คุณภาพปานกลาง
32	7.78	คุณภาพปานกลาง
33	8.34	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
34	8.51	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
35	7.53	คุณภาพปานกลาง
36	7.89	คุณภาพปานกลาง
37	8.14	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
38	7.59	คุณภาพปานกลาง
39	8.04	คุณภาพปานกลาง
40	7.21	คุณภาพปานกลาง
รวม 40 แผนที่	7.27	คุณภาพปานกลาง
รวม 58 แผนที่	6.98	คุณภาพปานกลาง

จากตารางข้างต้นที่แสดงผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของแผนการสอนภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลได้ดังนี้ คือ

1.1 แผนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่ง รวมถึงบางส่วน
ของคู่มือหนังสือเรียน เล่ม 1 และเล่ม 2 รวม 50 แผน ประกอบด้วยจุดประสงค์
359 ข้อ กิจกรรม 1492 ข้อ และการวัดและประเมินผล 352 ข้อ รวมเป็นจำนวนข้อที่
นำมาวิเคราะห์ 2203 ข้อ ได้ค่าคุณภาพ (P.M.) 6.98 แสดงว่ามีคุณภาพระดับ
ปานกลาง

1.2 แผนเตรียมความพร้อม 1 แผน ซึ่งประกอบด้วยจำนวนข้อไทเลอร์ ลูฟ
ที่นำมาวิเคราะห์รวม 3.0 ข้อ ได้ค่าคุณภาพ (P.M.) 5.62 แสดงว่าแผนเตรียม
ความพร้อมมีคุณภาพปานกลางค่อนข้างต่ำ

1.3 แผนที่ใช้ควบคู่กับคู่มือหนังสือเรียน ซึ่งมี 40 แผน ประกอบด้วยจำนวน
ข้อของไทเลอร์ลูฟ ที่นำมาวิเคราะห์รวม 1823 ข้อ ปรากฏได้ค่าคุณภาพ (P.M.)
7.27 แสดงถึงคุณภาพปานกลาง

2. ผลการจัดอันดับคุณภาพของแผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน
50 แผน ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตารางที่ 3 ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 แสดงการจัดอันดับคุณภาพของแผนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

อันดับที่	แผนที่	ค่าคุณภาพ	อันดับที่	แผนที่	ค่าคุณภาพ
1	34	8.51	20	25	7.42
2	33	8.34	21	9	7.42
3	20	8.17	22	19	7.30
4	37	8.14	23	3	7.29
5	39	8.04	24	40	7.21
6	27	8.02	25	17	7.20
7	17*	7.90	26	1	7.12
8	28	7.90	27	21	7.29
9	36	7.89	28	15	7.07
10	32	7.78	29	13	7.05
11	14	7.72	30	7	7.04
12	23	7.70	31	30	7.02
13	26	7.69	32	29	7.02
14	10	7.61	33	18*	6.86
15	38	7.59	34	4	6.84
16	16	7.55	35	5	6.84
17	22	7.54	36	15*	6.81
18	35	7.53	37	18	6.80
19	24	7.47	38	11	6.77

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อันดับที่	แผนที่	ค่าคุณภาพ	อันดับที่	แผนที่	ค่าคุณภาพ
39	12	6.64	49	6	5.70.
40	8	6.56	50	13*	5.40
41	31	6.55	51	4 *	5.11
42	2	6.55	52	6 *	5.04
42	14*	6.20	53	11 *	4.90
44	12*	6.11	54	9 *	4.68
45	16*	6.10	55	10 *	4.55
46	3 *	6.00	56	1 *	4.43
47	7 *	5.81	57	5 *	4.26
48	2 *	5.77	59	8 *	3.87

หมายเหตุ แผนที่ที่มีเครื่องหมายดอกจัน (*) หมายถึง แผนที่เตรียม
ความพร้อมภาษาไทย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. คุณภาพขององค์ประกอบของแผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แต่ละองค์ประกอบ อันได้แก่ส่วนที่เป็นจุดประสงค์ กิจกรรม และการวัดและประเมินผล ดังในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 คุณภาพขององค์ประกอบทั้ง 3 ของแผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

จำนวนแผนที่วิเคราะห์	คุณภาพองค์ประกอบ (P.M.) ที่ได้		
	จุดประสงค์ 359 ข้อ	กิจกรรม 1492 ข้อ	การวัดและการประเมิน 352 ข้อ
รวม 58 แผน	8.67	5.83	10.16

จากตารางที่ 4 พบว่าจากแผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รวม 58 แผน วิเคราะห์ออกมาได้จำนวนไทเลอร์รูป และคุณภาพ ดังนี้ จุดประสงค์จำนวน 359 ข้อ ได้ค่า P.M 8.67 นับว่าคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง กิจกรรมจำนวน 1492 ข้อ ได้ค่า P.M 5.83 นับว่าคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ การวัดและการประเมินผล 352 ข้อ ได้ค่า P.M 10.16 นับว่าคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง

4. สรุปผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของแผนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากผลการวิเคราะห์แผนเตรียมความพร้อมทั้ง 18 แผน ซึ่งได้ค่า 5.62 และแผนที่ใช้ควบคู่กับคู่มือหนังสือเรียน 40 แผน ซึ่งได้ค่า P.M 7.27 แสดงให้เห็นว่าโดยส่วนรวม แล้วแผนการสอน 58 แผนนี้ ได้สร้างขึ้นเป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ กล่าวคือจากแบบความรู้ที่ง่ายหรือต่ำ ไปหาแบบความรู้ที่ยากขึ้นหรือสูงขึ้น แผนการสอนนี้จึงมีความแตกต่างระหว่างแผนที่มียุทธศาสตร์สูงสุด จะเห็นว่าเป็น

แผนท้าย ๆ (แผนที่ 34) กับแผนที่ที่มีคุณภาพต่ำสุด ซึ่งเป็นแผนต้น ๆ (แผนที่ 8) มีช่วงต่างกัน 4.64 นอกจากนี้ยังพบว่าความแตกต่างระหว่างกิจกรรมและการวัดและประเมินผล (ดูในตารางที่ 4) ยังมีมากแต่คุณภาพของจุดประสงค์กับการวัดและการประเมินผลไม่แตกต่างกันมากนัก พบว่าแผนที่ที่มีคุณภาพสูงสุด 5 แผนแรก คือ แผนที่ 34, 33, 20, 37 และ 39 แผนที่ที่มีคุณภาพต่ำสุด 5 แผนสุดท้ายเป็นแผนเตรียมความพร้อมทั้งหมด คือ แผนที่ 8, 5, 1, 10 และ 9 แผนที่ที่มีคุณภาพสูงสุดคือแผนที่ 34 ใคค่า P.M 8.51 แผนที่ที่มีคุณภาพต่ำสุด คือแผนที่ 8 ใคค่า P.M 3.87

ค. ผลการวิเคราะห์หาคุณภาพคู่มือการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คู่มือการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วยหนังสือ 2 เล่ม คือ เล่ม 1 และ เล่ม 2 แต่ละเล่มจะมีแผนการสอนเล่มละ 15 แผน การคำนวณหาคุณภาพใคคำนวณหาคุณภาพรวม 2 เล่ม หรือ 30 แผน และคำนวณหาคุณภาพของแต่ละเล่ม นอกจากนี้ยังใคคำนวณแยกองค์ประกอบ (Tylor Loop) ของแผนการสอนไว้ ทั้ง 30 แผน อีกด้วย

1. คุณภาพของแผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 รวม 30 แผน
ปรากฏผลการวิเคราะห์ในตารางต่อไปนี้ (รายละเอียดดูได้จากภาคผนวก ค. หน้า 190)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์คู่มือการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ๒
เรียงตามลำดับแผน

แผนที่	ค่า P.M	ระดับคุณภาพ	แผนที่	ค่า	ระดับคุณภาพ
1	7.34	คุณภาพปานกลาง	15	8.82	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
2	9.28	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง	17	8.91	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
3	8.26	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง	18	8.81	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
4	8.92	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง	19	8.63	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
5	8.23	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง	20	8.98	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
6	8.01	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง	21	9.05	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
7	8.58	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง	22	9.07	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
8	7.82	คุณภาพปานกลาง	23	8.39	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
9	7.59	คุณภาพปานกลาง	24	7.94	คุณภาพปานกลาง
10	7.08	คุณภาพปานกลาง	25	8.33	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
11	7.79	คุณภาพปานกลาง	26	9.07	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
12	7.84	คุณภาพปานกลาง	27	8.50	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
13	8.41	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง	28	8.66	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
14	8.04	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง	29	8.56	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
15	8.02	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง	30	8.60	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง
รวม เดิม 1	8.19	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง	รวม เดิม 2	8.73	คุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง

จากตารางข้างต้น การวิเคราะห์หาคุณภาพของแผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลได้ดังนี้

1.1 จากตาราง 5 คุณภาพของแผนการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 1 ซึ่งประกอบด้วยแผนที่ 1. ถึง 15 จำนวนหาคุณภาพ (P.M) แล้วปรากฏว่าได้ 8.19 แสดงถึงคุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง และคู่มือการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 2 ซึ่งประกอบด้วยแผนที่ 16 ถึง 30 รวม 15 แผน จำนวนหาคุณภาพ (P.M) ได้ 8.73 แสดงว่าคู่มือการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 2 มีคุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง

1.2 คุณภาพรวม 2 เล่ม หรือ 30 แผน ของคู่มือการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏผลการคำนวณได้ค่า P.M 8.49 แสดงถึงระดับคุณภาพของคู่มือการสอนดังกล่าวนี้มีคุณภาพปานกลางค่อนข้างสูง

2. ผลการวิเคราะห์หาคุณภาพขององค์ประกอบ (Tylor Loop) ของคู่มือการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นการแยกจุดประสงค์กิจกรรม และการวัดและการประเมินผลออกจาก 30 แผน ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในภาคผนวก ง. หน้า 190 ส่วนผลการวิเคราะห์องค์ประกอบแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์หาคุณภาพขององค์ประกอบ (Tylor Loop) ของคู่มือการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จำนวนแผนที่วิเคราะห์	คุณภาพองค์ประกอบ (P.M) ที่ได้		
	จุดประสงค์	กิจกรรม	การวัดและการประเมิน
30 แผน	509 ขอ	1092 ขอ	687 ขอ
รวม 30 แผน	8.72	7.70	9.59

จากตารางดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ในส่วนที่เป็นจุดประสงค์ของคู่มือการสอน
 ทั้ง 2 เล่มนี้มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูงโดยได้ค่า P.M 8.72
 และในส่วนที่เป็นกิจกรรมของคู่มือการสอนทั้ง 2 เล่ม รวมกันมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
 โดยได้ค่า P.M 7.70 ส่วนในเรื่องการวัดและการประเมินผลของคู่มือการสอนทั้ง 2
 เล่ม รวมกันมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูงโดยได้ค่า P.M 9.59

3. ผลการจัดอันดับ คุณภาพของคู่มือการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
 แสดงไว้ในตาราง ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 แสดงการจัดอันดับคุณภาพของคู่มือการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

อันดับที่	แผนที่	ค่า	คุณภาพ	อันดับที่	แผนที่	ค่า	คุณภาพ
1	2	9.28	ปานกลางค่อนข้างสูง	17	23	8.39	ปานกลางค่อนข้างสูง
2	22	9.07	"	18	25	8.33	"
3	26	9.07	"	19	3	8.26	"
4	21	9.05	"	20	5	8.23	"
5	20	8.98	"	21	14	8.04	ปานกลาง
6	4	8.92	"	22	15	8.02	"
7	17	8.91	"	23	6	8.01	"
8	16	8.82	"	24	24	7.94	"
9	18	8.81	"	25	1	7.84	"
10	28	8.66	"	26	12	7.84	"
11	19	8.63	"	27	8	7.82	"
12	30	8.60	"	28	11	7.79	"
13	7	8.58	"	29	9	7.59	"
14	29	8.56	"	30	10	7.00	"
15	27	8.50	"				
16	13	8.41	"				

จากตารางที่ 7 จะพบว่า แผนการสอนที่มีคุณภาพสูงสุด 3 แผนแรก คือแผนที่ 2, 22 และ 26 และแผนการสอนที่มีคุณภาพต่ำสุด คือแผนที่ 10, 9, 11 แผนที่คุณภาพต่ำสุด คือแผนที่ 10
 ไคคา P.M7.80

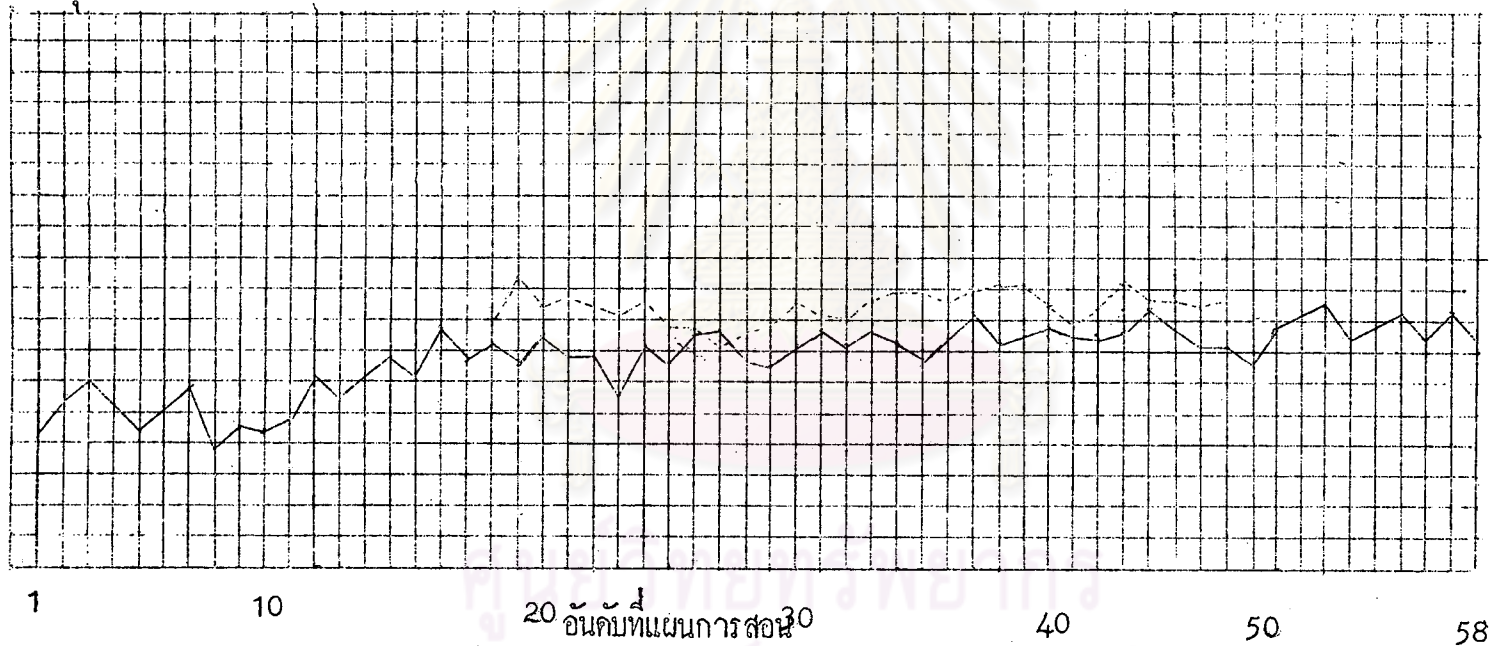
4. สรุปผลการวิเคราะห์คู่มือการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวม ๆ แล้ว เป็นแผนการสอนที่มีคุณภาพค่อนข้างสูง เป็นส่วนมาก คุณภาพแต่ละแผนใกล้เคียงกันมาก คุณภาพแต่ละเล่มไม่แตกต่างกันมากนัก และคุณภาพขององค์ประกอบแต่ละส่วนก็ไม่ต่างกันมาก ค่า P.M ไกล่เคียงกัน และช่วงความแตกต่างของแผนที่ที่มีคุณภาพสูงสุดกับแผนที่ที่มีคุณภาพต่ำสุด มีค่าต่ำ โดยแตกต่างกันเพียง 2.20 ต่างกับแผนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีช่วงความแตกต่างถึงกล่าวถึง 4.64 แสดงให้เห็นว่า คู่มือการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคุณภาพมาตรฐานใกล้เคียงกันตลอดทั้ง 2 เล่ม

ง. การเปรียบเทียบคุณภาพของแผนการสอนหลักสูตรทักษะภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

ในการนำผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของแผนการสอนทั้งกล่าวมาเปรียบเทียบกันเพื่อให้เห็นความแตกต่างของภาพรวมของแผนการสอนทั้ง 2 ระดับชั้น โดยเปรียบเทียบในรูปของเส้นกราฟถึงภาพที่ 1 หน้า 69 แสดงให้เห็นเส้นกราฟของแผนเตรียมความพร้อม (แผนที่ 1 - 18) มีระดับคุณภาพค่อนข้างต่ำและต่อนั้นไป เส้นกราฟค่อย ๆ มีแนวโน้มสูงขึ้น แสดงถึงระดับคุณภาพค่อย ๆ สูงขึ้นทีละน้อย และเมื่อดูเส้นกราฟของชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จะเห็นว่า โดยทั่วไปแล้ว เส้นกราฟอยู่เหนือเส้นกราฟชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และมีความถี่ที่สูงขึ้นทีละน้อย ความแตกต่างในด้านระดับคุณภาพไม่ต่างกันนัก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบคุณภาพของแผนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กับคู่มือการสอนวิชาภาษาไทย
ระดับคุณภาพ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จำนวนที่แผนการสอน 30

————— ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

----- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จ. ปัญหา อุปสรรคและข้อสังเกต

ในการประเมินผลหลักสูตรภาษาไทยโดยใช้วิธีการประเมินผลแบบปูยแซนส์ ผู้วิจัยได้พบ
ปัญหา อุปสรรคและมีข้อสังเกตต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัญหา อุปสรรคและข้อสังเกต ที่เกิดจากแผนการสอน และคู่มือการสอนที่นำมาวิเคราะห์
 - 1.1 พบว่าไทเลอร์ ลูฟ บางข้อไม่ชัดเจน เป็นข้อความคลุมเครือ ไม่กำหนดให้แน่ชัดลงไปว่าเป็นพฤติกรรมของใคร เช่นแผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แผนที่ 20 หน้า 145 ข้อที่ 4 ของกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งกล่าวว่า "ครูเล่าเรื่อง "สองเกลอกับหมี" แล้วแสดงความคิดเห็น" ซึ่งไม่ทราบว่านักเรียนหรือครูเป็นผู้แสดงความคิดเห็น ถ้าในพื้นหมายถึงครูก็แสดงว่านักเรียนไม่ได้เกิดพฤติกรรมใด ๆ ซึ่งในกรณีเช่นนี้ ผู้วิจัยพบอยู่บ่อย ๆ แต่ก็คือความว่า นักเรียนมีส่วนร่วมพฤติกรรมนั้น ๆ ค่อย เพื่อที่จะได้วิเคราะห์ลงในตารางปูยแซนส์ได้
 - 1.2 ไทเลอร์ ลูฟ บางข้อ มีกิจกรรมหลายอย่าง แต่ละอย่างก็เป็นแบบความรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้ต่างกันออกไป ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะตัดสินใจในการวิเคราะห์ จึงได้แบ่งออกเป็นข้อย่อย ๆ แล้วจึงวิเคราะห์ตามหัวข้อที่แบ่งไว้ และปรากฏว่า ทุกแผนการสอนจะมีกิจกรรม เสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งผู้วิจัยก็วิเคราะห์ทุกข้อ จึงทำให้จำนวนข้อของกิจกรรมมีมากกว่าจุดประสงค์ และการวัดและประเมินผล
 - 1.3 ในส่วนที่เป็นการวัดและการประเมินผลส่วนมากใช้วิธีการสังเกต ซักถามและตรวจแบบฝึกหัด เช่นสังเกต "ความสนใจ เข้าร่วมกิจกรรม" สังเกต "นิสัยรักการอ่าน" และอื่น ๆ ทำนองเดียวกันนี้ ผู้วิจัยไม่สามารถบอกได้ว่า เป็นแบบความรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้ชนิดใด จึงนำมาปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญเรื่องนี้ แล้วสรุปได้ว่าลักษณะดังกล่าวนี้จัดอยู่ในแบบความรู้แบบหลักการ เพราะว่าผู้เรียนจะเกิดพฤติกรรมเหล่านี้ได้ จะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจผสมผสานกับแนวคิด เกิดเป็นหลักการ ขอบปฏิบัติของตนเองขึ้น

2. ในขั้นต้นของการวิจัย ผู้วิจัยไม่คุ้นเคยกับแบบความรู้ของกานเย (Gagné) จึงคิดปรับปรุงตารางวิเคราะห์บุยุแชนส์ในส่วนที่เป็นแบบความรู้ของกานเย ให้เป็นแบบความรู้ของเบนจามิน เบลูม (Benjamin S. Bloom) ซึ่งผู้วิจัยคุ้นเคยมากกว่า และเป็นแบบความรู้ที่เข้าใจง่าย จึงได้ปรับปรุงตาราง แล้วดำเนินการวิเคราะห์ที่ในขั้นทดลอง ในขั้นนี้พบว่า แบบความรู้ของบลูม เป็นแบบความรู้ที่เน้นศึกษาเฉพาะความรู้ที่เรียกว่าพุทธิพิสัย (The Cognitive Domain) เท่านั้น ไม่สามารถวัดด้านจิตพิสัย (The Affective Domain) และทักษะพิสัย (The Psychomotor Domain) ได้ ดังนั้นเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผู้เชี่ยวชาญท่านนี้แล้ว จึงต้องล้มเลิกที่จะปรับปรุงตารางดังกล่าวและได้มาศึกษาทำความเข้าใจในรายละเอียดของแบบความรู้ของกานเย (Gagné) จนเข้าใจก็แล้ว จึงได้ทดลองวิเคราะห์ตามแบบของกานเย ต่อไป

3. ในขั้นของการทดลองวิเคราะห์แผนการสอน ผู้วิจัยพบว่าปัญหามีมากตอนที่แปลไทเลอร์ ลูฟ ลงตารางว่าควรเป็นแบบความรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ประเภทใด และไม่สามารถอธิบายข้อแตกต่างระหว่างแบบความรู้แต่ละชั้นได้ชัดเจน และนอกจากนี้ความคิดแลวิจาร์ณญาณเกี่ยวกับเรื่องเดียวกันก็เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ไม่คงที่ จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ขั้นต้นเกิดการผิดพลาดไปบ้าง เมื่อนำมาให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจทาน แล้วจึงร่วมกันให้คำนิยามของแบบความรู้ที่ใช้เฉพาะการวิเคราะห์กับสูตรภาษาไทยครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์แผนการสอนทั้งหมดให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

4. ข้อสังเกตจากการวิเคราะห์แผนการสอนและคู่มือการสอนดังกล่าวพบว่า วิธีการวิเคราะห์แบบบุยุแชนส์ ผู้วิเคราะห์จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในแบบความรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี มีประสบการณ์สอนและสามารถแปลความหมายของไทเลอร์ ลูฟ (Tyler Loop) ในแต่ละข้อสมำเสมอ มีวิจาร์ณญาณที่คงที่ตลอดการวิเคราะห์จนจบทุกบทเรียน หรือแผนการสอน

นอกจากนี้ยังพบว่า องค์ประกอบทั้ง 3 (Tyler Loop) ส่วนมักจะเป็นความรู้แบบเชื่อมโยงและผสมผสาน และเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้แบบสาริต ซึ่งลักษณะเช่นนี้อาจจะเป็นแบบการเรียนรู้เฉพาะวิชาภาษาไทยก็ได้ จึงน่าที่จะมีการนำเทคนิคบุยุแชนส์ไปใช้กับแผนการสอนอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบลักษณะกับวิชาภาษาไทย